

ĐỀ CƯƠNG ÔN TẬP MÔN LỊCH SỬ LỚP 11 (Tuần 17,18)

1. Phong trào cách mạng ở Trung Quốc (1918 – 1939)

- Hoàn cảnh

+ Ngày 4 - 5 - 1919, đã nổ ra cuộc biểu tình của 3000 sinh viên, học sinh yêu nước Bắc Kinh nhằm phản đối âm mưu xâm lược, nô dịch Trung Quốc của các nước đế quốc.

+ Phong trào nhanh chóng lan rộng trong cả nước, lôi cuốn đông đảo các tầng lớp nhân dân, đặc biệt là giai cấp công nhân. Cuộc vận động lớn này được gọi là *phong trào Ngũ tứ*.

- Ý nghĩa lịch sử

+ Phong trào có ý nghĩa to lớn trong lịch sử Trung Quốc, mở đầu cao trào chống đế quốc, chống phong kiến ở Trung Quốc.

+ Đánh dấu bước chuyển từ cách mạng dân chủ tư sản kiểu cũ sang cách mạng dân chủ tư sản kiểu mới. Giai cấp công nhân Trung Quốc bước lên vũ đài chính trị với tư cách một lực lượng cách mạng độc lập và dần lãnh đạo cuộc đấu tranh giải phóng của nhân dân Trung Quốc.

- Sự thành lập Đảng Cộng sản Trung Quốc

+ Sau phong trào Ngũ tứ, việc truyền bá chủ nghĩa Mác – Lênin phát triển nhanh chóng.

+ Tháng 7 - 1921, từ một số nhóm cộng sản, Đảng Cộng sản đã được thành lập, đánh dấu bước ngoặt quan trọng của cách mạng Trung Quốc.

2. Phong trào độc lập dân tộc ở Ấn Độ (1918 – 1929)

- Những hậu quả nặng nề của Chiến tranh thế giới thứ nhất và chính sách tăng cường ách áp bức, bóc lột của thực dân Anh đã làm dấy lên một cao trào chống Anh trong những năm 1918 – 1922 ở Ấn Độ.

- Nét nổi bật của cao trào là hình thức đấu tranh diễn ra phong phú, với sự tham gia của đông đảo các tầng lớp nhân dân và dưới sự lãnh đạo của Đảng Quốc đại, đứng đầu là lãnh tụ có uy tín lớn M. Gandi.

- Chính sách bất bạo động, bất hợp tác – không sử dụng đấu tranh bạo lực, chỉ biểu tình, bãi công, bãi khoá, tẩy chay hàng hoá Anh,...

- Sự phát triển của phong trào công nhân dẫn tới sự thành lập Đảng Cộng sản Ấn Độ vào cuối năm 1925.

3. Các nước Đông Nam Á giữa hai cuộc chiến tranh thế giới.

a) Khái quát phong trào giải phóng dân tộc ở Đông Nam Á

- Sau Chiến tranh thế giới thứ nhất, phong trào giải phóng dân tộc phát triển mạnh mẽ ở hầu khắp các nước Đông Nam Á và đã có những bước tiến rõ rệt với sự lớn mạnh của giai cấp tư sản và sự trưởng thành của giai cấp vô sản.

- Giai cấp tư sản dân tộc đề ra mục tiêu đòi quyền tự do kinh doanh, tự chủ về chính trị và dạy tiếng mẹ đẻ trong nhà trường. Một số chính đảng tư sản đã được thành lập ở một số nước như Ấnônêxia, Miến Điện, Mã Lai,...

- Đồng thời, giai cấp vô sản trẻ tuổi ở Đông Nam Á bắt đầu trưởng thành với sự ra đời của một số đảng cộng sản như ở Ấnônêxia (1920), Việt Nam, Mã Lai và Philippin (1930). Nhiều cuộc khởi nghĩa vũ trang, nổi dậy của công nông đã nổ ra (Ấnônêxia 1926 - 1927, Việt Nam 1930 - 1931).

b, Phong trào chống thực dân Pháp ở Lào và Campuchia

- Sau Chiến tranh thế giới thứ nhất, chính sách tăng cường khai thác thuộc địa và chế độ thuế khoá, lao dịch nặng nề của thực dân Pháp đã làm bùng nổ phong trào đấu tranh chống Pháp ở các nước Đông Dương.

- Ở Lào, cuộc khởi nghĩa của Ong Kẹo và Commađam nổ ra từ năm 1901 kéo dài hơn 30 năm. Cuộc khởi nghĩa của người Mèo do Chậu Pachay lãnh đạo từ năm 1918 đến năm 1922 ở Bắc Lào và Tây Bắc Việt Nam.

- Ở Campuchia, phong trào chống thuế, chống bắt phu bùng lên mạnh mẽ ở nhiều tỉnh, tiêu biểu nhất là ở tỉnh Côngpông Chơăng, thực dân Pháp đàn áp đẫm máu, hơn 400 người bị tra tấn đến chết.

- Năm 1930, sự ra đời của Đảng Cộng sản Đông Dương đã mở ra thời kì mới của phong trào cách mạng ở Đông Dương. Những cơ sở cách mạng bí mật đầu tiên đã được gây dựng ở Lào và Campuchia.

- Trong những năm 1936 – 1939, phong trào Mặt trận Dân chủ Đông Dương diễn ra sôi nổi ở Việt Nam đã cổ vũ cuộc vận động dân chủ ở Lào và Campuchia.

Câu hỏi củng cố kiến thức

Câu 1: Phong trào Ngũ tứ diễn ra như thế nào? có ý nghĩa của phong trào này?

Câu 2: Ý nghĩa sự ra đời của Đảng Cộng Sản Trung Quốc.

Câu 3: Khái quát phong trào giải phóng dân tộc ở Đông Nam Á

Chúc các em học tập vui vẻ và chinh phục các câu hỏi của Thầy.